

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის,
ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის
ბრძანება № MOH 6 23 00000173

ქ. თბილისი

15/05/2023 წელი

ბებიაქალის პროფესიული ეთიკის კოდექსის დამტკიცების შესახებ

„ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-15 მუხლის, „საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 14 სექტემბრის №473 დადგენილებით დამტკიცებული დებულების მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტის შესაბამისად,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დამტკიცდეს „ბებიაქალის პროფესიული ეთიკის კოდექსი“ თანდართული დანართის შესაბამისად.
2. ბრძანება ძალაშია ხელმოწერისთანავე.

მინისტრი
ზურაბ აზარაშვილი

ხელმოწერილია/
შტამგდნსებულია
ელექტრონულად

ბეზიაქალის პროფესიული ეთიკის კოდექსი

პრეამბულა.....	3
1. ზოგადი დებულებები	3
1.1. ბებიაქალის პროფესიული ეთიკის კოდექსის მიზანი:.....	3
1.2. მოქმედების სფერო.....	3
1.3. ეთიკის კოდექსის ძირითადი დებულებები:	4
1.4. ბებიაქალის პროფესიული ღირებულებები	4
1.5. კონცეფციური საფუძვლები	6
1.6. ტერმინთა განმარტება	Error! Bookmark not defined.
2. კერძო ნაწილი.....	7
2.1. ბებიაქალი და საზოგადოება	7
2.2. ბებიაქალი და პრაქტიკა	8
2.3. ბებიაქალი და პროფესია	8
2.4. ბებიაქალი და თანამშრომლები	9
3. ეთიკის კოდექსის პრაქტიკაში განხორციელება	9
ბიბლიოგრაფია:	12

ბეზიაქალის პროფესიული ეთიკის კოდექსი (შემდგომ - ეთიკის კოდექსი) შემუშავდა საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსა და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკს (EBRD) შორის 2020 წელს გაფორმებული ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმის საფუძველზე განხორციელებული „ექთანთა და ბეზიაქალთა პროფესიული საქმიანობის გაუმჯობესება საქართველოში, პროფესიული ლიცენზირების, მასთან დაკავშირებული უნარების სტანდარტებისა და განხორციელების ხელშეწყობით“ პროექტის ფარგლებში.

პრეამბულა

ბეზიაქალის საქმიანობისათვის ბუნებრივია პაციენტის უფლებების პატივისცემა, რაც მოიცავს სიცოცხლისა და არჩევანის გაკეთების უფლებას, ასევე ღირსებისა და პატივისცემით მოპყრობის უფლებას. ბეზიაქალის საქმე პატივს სცემს და არ იზღუდება რასის, კანის ფერის, სქესის, წარმოშობის, ეთნიკური კუთვნილების, ენის, რელიგიის, პოლიტიკური ან სხვა შეხედულებების, სოციალური კუთვნილების, ქონებრივი ან წოდებრივი მდგომარეობის, საცხოვრებელი ადგილის ან სხვა ნიშნის მიხედვით.

ეთიკის კოდექსი აღწერს ბეზიაქალის საქმიანობაში პაციენტის უფლებების აღიარებასა და პრაქტიკაში ამ უფლებების დაცვას.

ბეზიაქალის საქმიანობა მოიცავს ქალთა, ახალშობილთა, ოჯახებისა და თემის ჯანმრთელობაზე ზრუნვას. კოდექსში განხილულია ბეზიაქალის პროფესიული საქმიანობის ეთიკური ვალდებულებები.

1. ზოგადი დებულებები

1.1. ეთიკის კოდექსის მიზანი:

- ბეზიაქალის ძირეული მორალური მოვალეობების განსაზღვრა.
- ბეზიაქალისათვის ეთიკური ქცევის შესახებ პროფესიულად და დამოუკიდებლად განსჯის საფუძველების მიწოდება.
- საზოგადოებისათვის ბეზიაქალის მორალური ღირებულებების წარმოჩენა.
- პაციენტის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული უფლებების დაცვის პროფესიული პასუხისმგებლობების განსაზღვრა.
- ბეზიაქალის პრაქტიკის ეთიკურად წარმართვის გზამკვლევის ფუნქციის შესრულება.

1.2. მოქმედების სფერო

- ეთიკის კოდექსი არის სახელმძღვანელო, რომელიც უზრუნველყოფს სოციალურ ღირებულებებსა და საჭიროებებზე დაფუძნებულ საქმიანობას.
- ეთიკის კოდექსით დასახული მიზნების მისაღწევად აუცილებელია, რომ ის კარგად იქნეს გაგებული და გათავისებული ბეზიაქალების მიერ, რომლებიც მას პროფესიული საქმიანობის ყველა სფეროში გამოიყენებენ.
- ეთიკის კოდექსი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს სტუდენტებისა და ბეზიაქალებისათვის მათი სწავლისა და პრაქტიკის განმავლობაში.

1.3. ეთიკის კოდექსის ძირითადი დებულებები:

- ბებიაქალი პატივს სცემს პაციენტის საჭიროებას, ღირებულებებსა და კულტურას, ითვალისწინებს პაციენტის მოწყვლადობას.
- ბებიაქალი აღიარებს პაციენტის უფლებას ინფორმირებულ არჩევანზე.
- ბებიაქალი ხელს უწყობს და უზრუნველყოფს ყველა პაციენტისათვის კვალიფიციური მოვლის მიწოდებას.
- ბებიაქალი იცავს კონფიდენციალურობას პროფესიული პრაქტიკის განმავლობაში მიღებულ ყველა ინფორმაციასთან მიმართებაში.
- ბებიაქალს აქვს პროფესიული პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება.
- ბებიაქალი საქმიანობის დროს იყენებს ბიოფსიქოსოციალურ მიდგომას.

1.4. ბებიაქალის პროფესიული ღირებულებები

ღირებულება: პასუხისმგებლობა

ბებიაქალი ახორციელებს უსაფრთხო, სრულყოფილ, კომპეტენტურ მომსახურებას, რომელიც დაფუძნებულია პროფესიულ ეთიკურ ღირებულებებზე.

- ბებიაქალი პატივს სცემს და იცავს პაციენტის ღირსებასა და ინდივიდუალობას; ხელს უწყობს პაციენტის უფლებების დაცვას და ამ მიმართულებით ნებისმიერი დარღვევის შემთხვევაში, როდესაც საკუთარი ძალებით ვერ ახერხებს პრობლემის მოგვარებას, ახდენს შესაბამისი პასუხისმგებელი პირის/ორგანოს ინფორმირებას.
- ბებიაქალს აქვს საჭირო პროფესიული ცოდნა, უნარ-ჩვევები და დამოკიდებულება პროფესიული ფუნქციის (ჯანმრთელობის დაცვაში, სწავლებაში, მართვასა და კვლევაში მონაწილეობა) შესასრულებლად, რაც ბებიაქალის მიერ ხარისხიანი სერვისების მიწოდების წინაპირობაა.
- ბებიაქალი იყენებს ვერბალური და არავერბალური კომუნიკაციის მეთოდებს პაციენტზე ორიენტირებული ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად; პაციენტთან/მომხმარებელთან კომუნიკაციის დასაწყისში ბებიაქალი ყოველთვის წარადგენს თავს (სახელი, გვარი) და აცნობს მოვლის პროცესში მის პასუხისმგებლობებს.
- ბებიაქალი ხელს უწყობს სამედიცინო გუნდის შეკავშირებასა და გუნდურ მუშაობას.
- ბებიაქალი არის პროფესიული მოვალეობების სწორად შესრულების გარანტი. არცერთ შემთხვევაში არ იღებს მონაწილეობას ისეთ აქტივობებში, რომლებშიც კომპეტენციის ნაკლებობის გამო ვერ უზრუნველყოფს პაციენტის და/ან საკუთარ უსაფრთხოებას.
- თუ ბებიაქალი თვლის, რომ არ აქვს კონკრეტული მოვლის განხორციელებისათვის საკმარისი ცოდნა და გამოცდილება, ის პაციენტზე ზრუნვაში რთავს შესაბამისი კომპეტენციის მქონე პირს.
- სამედიცინო გუნდის სხვა წევრზე მოვალეობების დელეგირების შემთხვევაში, ბებიაქალი დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ იმ პირს, ვისზეც ახდენს დელეგირებას, აქვს შესაბამისი ცოდნა, უნარები და დამოკიდებულება ამ დავალების ხარისხიანად შესასრულებლად.
- ბებიაქალი თავისი ქცევით ხელს უწყობს პაციენტებში/ საზოგადოებასა და ჯანდაცვის გუნდში მის მიმართ პატივისცემისა და ნდობის გაჩენას.
- პაციენტის მოვლის პროცესში ბებიაქალს ევალება შეცდომების პრევენცია, მათი აღმოჩენა და გამოსწორება საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში.
- კვლევებში მონაწილეობისას ბებიაქალი დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ კვლევის პროექტი აკმაყოფილებს ადგილობრივ და საერთაშორისო სამართლებრივ და ეთიკურ მოთხოვნებს.
- ბებიაქალი ცდილობს ძალადობის ყველა ფორმის აღკვეთას, ახდენს ძალადობის რისკების შეფასებასა და შემცირებას.

ღირებულება: ავტონომიურობა

- ბებიაქალი აღიარებს პაციენტის ავტონომიას - უფლებას, რომ მან დამოუკიდებლად განსაზღვროს მისთვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის ყველა საკითხი. ამისათვის ბებიაქალი პაციენტს მისთვის გასაგები ფორმით აწვდის ყველა საჭირო ინფორმაციას, ასევე, აუცილებლობის შემთხვევაში პროცესში რთავს ჯანდაცვის გუნდის სხვა წევრებს.
- მოვლის განხორციელებისას ბებიაქალი პაციენტისაგან იღებს ინფორმირებულ თანხმობას მკურნალობის ან მოვლის ნებისმიერი ღონისძიების გატარებამდე კანონის შესაბამისად.
- ბებიაქალი პაციენტს სცემს პიროვნების გადაწყვეტილებას მისი ჯანმრთელობის/მკურნალობის შესახებ ინფორმაციის გაზიარების ხარისხისა და ამ ინფორმაციის მიმღებების შესახებ. პაციენტს მოიაზრებს სამედიცინო გუნდის უპირველეს წევრად.
- ბებიაქალი პაციენტს სცემს პაციენტის გადაწყვეტილებებს, თუ მას აქვს ამისათვის საკმარისი კომპეტენცია. მკურნალობის და/ან მოვლაზე უარის თქმის შემთხვევაში ბებიაქალი ცდილობს მოვლის პროცესის ადაპტირებას პაციენტის გადაწყვეტილების გათვალისწინებით და აგრძელებს მოვლას.
- ბებიაქალი გუნდის წევრებთან ერთად აყალიბებს პაციენტისათვის ინფორმაციის, განსაკუთრებით კი ნეგატიურის, მიწოდების ფორმას და შესაძლებელია ექიმთან ერთად მონაწილეობდეს აღნიშნული ინფორმაციის მიწოდებაში.
- ბებიაქალი ყურადღებას აქცევს, რომ პაციენტის ქმედუნარობის შემთხვევაში ან გაცნობიერებული გადაწყვეტილების მიღების უნარის არქონისას, მისი კანონიერი წარმომადგენლების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები აკმაყოფილებდეს პაციენტის საჭიროებებს და არ იყოს მისთვის ზიანის მომტანი.

ღირებულება: პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობა და კონფიდენციალურობა

- მკურნალობის მთელი პროცესის განმავლობაში მეანი პაციენტს უქმნის გარემოს, რომელიც უზრუნველყოფს პრივატულობასა და კონფიდენციალურობას.
- ბებიაქალი ერიდება პაციენტის აზრების, ემოციების, შეხედულებებისა და ფასეულობების განსჯას, რამაც შეიძლება იმოქმედოს მის მიმართ გამოჩენილ ყურადღებაზე.
- მოვლის პროცესში ბებიაქალი უზრუნველყოფს პაციენტის ფიზიკურ პრივატულობას და პაციენტის ფიზიკური პირადი გარემოს დაცვას.
- ბებიაქალი იცავს პაციენტთან დაკავშირებულ ინფორმაციას და იყენებს მხოლოდ იმ მიზნისათვის, რისთვისაც ის იყო მოწოდებული.
- ბებიაქალი აუცილებლად ითვალისწინებს პაციენტის სურვილს ოჯახის წევრებისა და სხვა პირებისათვის მის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მიწოდებასთან დაკავშირებით.
- ბებიაქალი იცავს პაციენტისგან მიღებული ინფორმაციის კონფიდენციალურობას პაციენტის გარდაცვალების შემდეგაც კი.
- ბებიაქალი იცავს პაციენტის სამედიცინო დოკუმენტაციის ნებისმიერი ფორმატის შენახვისა და გამოყენების წესებს.
- კონფიდენციალურობის დარღვევის ფაქტების გამოვლენისას ბებიაქალი აფრთხილებს დამრღვევ პირს და იღებს შესაბამის ზომებს.

ღირებულება: სოციალური სამართლიანობა

- ბებიაქალი არ ახდენს დისკრიმინაციას ასაკის, სექსუალური ორიენტაციის, ეროვნების, წარმოშობის, ენის, კულტურის, შეხედულებების, პოლიტიკური იდეოლოგიის, რელიგიური

და სარწმუნოებრივი, სოციალურ-ეკონომიკური და ჯანმრთელობის მდგომარეობის მიხედვით.

- ბებიაქალი მიუკერძოებელია, მას აქვს ვალდებულება ყველა ადამიანს მიხედოს ერთნაირად ხარისხიანად და ამასთან იზრუნოს, რომ სხვა პროფესიონალებიც ასევე იქცეოდნენ.
- ბებიაქალი პატივს სცემს პაციენტის უფლებებს და ამ მიმართულებით გადაცდომების დაფიქსირების შემთხვევაში, (განსაკუთრებით ძალადობის, შიმშილის, სასტიკი მოპყრობის და/ან ექსპლუატაციის სიტუაციაში), ახდენს მსგავს შემთხვევებზე რეაგირებაზე პასუხისმგებელი პირის ინფორმირებას, დაწესებულებაში დადგენილი წესით.
- ბებიაქალმა იცის ჯანმრთელობის სოციალური დეტერმინანტების მნიშვნელობა, ცდილობს მათ ფონზე არსებული უთანასწორობის შემცირებას.

ღირებულება: პროფესიული ვალდებულებები

- ბებიაქალისა და ჯანდაცვის გუნდის სხვა წევრებს შორის ურთიერთობა დაფუძნებული უნდა იყოს ორმხრივ პატივისცემაზე, თანამშრომლობასა და პროფესიონალიზმზე.
- ბებიაქალი სწავლობს პროფესიული საქმიანობის მანძილზე უწყვეტად, მუდმივად იმაღლებს კვალიფიკაციას.
- ბებიაქალმა უნდა შეინარჩუნოს კომპეტენტურობა თავის საქმიანობაში.
- ბებიაქალი მონაწილეობს პროფესიული ცოდნის განვითარებაში.
- ბებიაქალი ახორციელებს პაციენტის/ოჯახის განათლებას ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან დაკავშირებული პრობლემებისა და მოვლის საკითხების გარშემო.
- ბებიაქალი მონაწილეობს პროფესიული სტანდარტების გაუმჯობესებაში.
- ბებიაქალი თანამშრომლობს ჯანმრთელობის სხვა პერსონალთან ისეთი პირობების შექმნის მიზნით, რომ დაცული იქნას საზოგადოების ჯანმრთელობის ყოველი მოთხოვნა, ზრუნავს საზოგადოების ჯანმრთელობის დაცვაზე.
- ბებიაქალი ეწევა საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას ყალბი სამედიცინო ინფორმაციისა და ფაქტების არასწორი ინტერპრეტაციისგან დასაცავად.
- ბებიაქალი მოქმედებს პროფესიული პრინციპებისა და ღირებულებების შესაბამისად.

1.5. კონცეფციური საფუძვლები

- ბებიაქალის ეთიკის კოდექსი შემუშავებულია ბებიაქალთა საერთაშორისო კონფედერაციის ეთიკის კოდექსისა და ექთნის/ბებიაქალის პროფესიული სტანდარტების, „პაციენტის უფლებების შესახებ“ და „ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონების საფუძველზე.
- შემუშავების პროცესში ეთიკის კოდექსი განხილული იქნა დაინტერესებული მხარეების - დარგობრივი პროფესიული ორგანიზაციების, ექთნების/ბებიაქალების საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებლების, ჯანდაცვის მომსახურების მიმწოდებლების წარმომადგენლების, ექთნების/ბებიაქალების ჩართულობით.

1.6. კოდექსში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) **ავტონომია პაციენტის** - პაციენტის უფლება დამოუკიდებლად განსაზღვროს მისთვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის ყველა საკითხი;

ბ) **ბიოფსიქოსოციალური მიდგომა** - პაციენტზე ზრუნვის დროს მისი ჯანმრთელობის ბიოსამედიცინო მახასიათებლებთან ერთად ფსიქოლოგიური და სოციალური ასპექტების გათვალისწინება;

გ) **ინფორმირებული თანხმობა** – პაციენტის ან მისი ნათესავის, ან კანონიერი წარმომადგენლის თანხმობა პაციენტისათვის საჭირო სამედიცინო ჩარევის ჩატარებაზე, მისი ჯანმრთელობისა და სიცოცხლისათვის ამ ჩარევასთან დაკავშირებული რისკის განმარტების შემდეგ;

დ) **პაციენტი** – ნებისმიერი პირი, რომელიც, მიუხედავად მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობისა, სარგებლობს, საჭიროებს ან აპირებს ისარგებლოს ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის მომსახურებით.

ე) **პაციენტის კანონიერი წარმომადგენელი** – პაციენტის მეურვე ან მისი ნდობით აღჭურვილი პირი;

ვ) **სამედიცინო მომსახურება** – საქმიანობა, რომელიც დაკავშირებულია დაავადებათა პროფილაქტიკასთან, დიაგნოსტიკასთან, მკურნალობასთან, პაციენტის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შენარჩუნებასთან, გაუმჯობესებასთან და აღდგენასთან (ფსიქიკურ, სოციალურ, სამედიცინო და ფიზიკურ რეაბილიტაციასთან), პალიატიურ მზრუნველობასთან, პაციენტის სამედიცინო მოვლასთან, პროთეზირებასთან, პაციენტის სამედიცინო ტრანსპორტირებასთან, პაციენტის სამედიცინო განათლებასთან, სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზასთან, სასამართლო-ფსიქიატრიულ ექსპერტიზასთან, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებებთან და სამედიცინო დაწესებულებებში გაწეულ, სამედიცინო საქმიანობასთან დაკავშირებულ თანხმებულ მომსახურებასთან და ხორციელდება დადგენილი წესით;

ზ) **ჯანმრთელობის ხელშეწყობა (ჯანმრთელობის განმტკიცება)** - ჯანმრთელობის შენარჩუნებისა და განსამტკიცებლად მიმართული საგანმანათლებლო, სოციალური, ეკონომიკური, გარემოს და პროფესიული ფაქტორების კომპლექსი.

2. კერძო ნაწილი

ეთიკის კოდექსის ელემენტებია:

- ბებიაქალი და საზოგადოება.
 - ბებიაქალი და პრაქტიკა.
 - ბებიაქალი და პროფესია.
 - ბებიაქალი და თანამშრომლები.
- ეს ოთხი ელემენტი მთლიანობაში ქმნის ბებიაქალის პროფესიული ქცევის სტანდარტს.

2.1. ბებიაქალი და საზოგადოება

- ბებიაქალი ხელს უწყობს ისეთი გარემოს შექმნას, სადაც პატივს სცემენ პიროვნების, ოჯახის და საზოგადოების უფლებებს, ღირებულებებს, წეს-ჩვეულებებსა და რწმენას.
- ბებიაქალი იცავს ქალის/ოჯახის უფლებას - აქტიური მონაწილეობა მიიღონ მოვლის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას.
- ბებიაქალი ქალებს/ოჯახებს აძლევს ქალთა და ოჯახის ჯანმრთელობაზე ზეგავლენის მქონე კულტურალურ-საზოგადოებრივ საკითხებზე საუბრისა და კითხვების დასმის საშუალებას.
- ბებიაქალი ქალებთან ერთად მუშაობს ქალთა სამედიცინო საჭიროებების დადგენისა და ჯანდაცვითი რესურსების სამართლიანად გადანაწილებისათვის.
- ბებიაქალი უზრუნველყოფს, რომ პაციენტმა მიიღოს ზუსტი, ამომწურავი, შესაბამისი და დროული ინფორმაცია, რის საფუძველზეც ის მიიღებს გააზრებულ გადაწყვეტილებას, განაცხადებს თანხმობას მოვლის შეთავაზებულ გეგმაზე და იქნება პასუხისმგებელი შედეგებზე.

- ბებიაქალი იცავს პაციენტების პირად ინფორმაციას, კონფიდენციალურობას და ამ ინფორმაციას აზიარებს მხოლოდ საჭიროების შემთხვევაში.
- ბებიაქალი საზოგადოებასთან ერთად იზიარებს პასუხისმგებლობას საზოგადოების, განსაკუთრებით კი დაუცველი და მოწყვლადი ჯგუფების ჯანმრთელობისა და სოციალური საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მოქმედების დაწყებასა და მხარდაჭერაზე.
- ბებიაქალი საქმიანობისას იცავს რესურსების განაწილების, ჯანმრთელობის დაცვის და სხვა სოციალურ-ეკონომიკური სერვისების ხელმისაწვდომობის, თანასწორობისა და სოციალური სამართლიანობის პრინციპებს.
- ბებიაქალი ავლენს ისეთ პროფესიულ თვისებებს როგორცაა: პატივისცემა, დროული რეაგირება, თანაგრძნობა და სანდოობა.

2.2. ბებიაქალი და პრაქტიკა

- ბებიაქალი პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებულია პროფესიულ პრაქტიკაზე, ასევე კომპეტენციის შენარჩუნების მიზნით უწყვეტ განათლებაზე.
- ბებიაქალი ზრუნავს პირად ჯანმრთელობაზე, რათა საფრთხე არ შეუქმნას სხვების მოვლის განხორციელებას.
- პასუხისმგებლობის აღებისას და დელეგირებისას ბებიაქალი აანალიზებს ინდივიდუალურ კომპეტენციებს.
- ბებიაქალი თავისი ქცევით ამაღლებს მისდამი საზოგადოების ნდობას; ქალებისათვის, ოჯახებისათვის და ჯანმრთელობის დაცვის სხვა პროფესიონალებისათვის არის ჯანმრთელობის ხელშეწყობის მისაბამი მოდელი.
- ბებიაქალი პასუხისმგებელია, რომ მოვალეობის აღსრულებისას გამოყენებული საშუალებები და მეთოდები თავსებადი იყოს ადამიანების უსაფრთხოებასთან, ღირსებასა და უფლებებთან.
- ბებიაქალი ყოველთვის ცდილობს შეინარჩუნოს პრაქტიკის ის სტანდარტები, რომლებიც ხელს შეუწყობს ეთიკურ ქცევას და ღია დიალოგს.

2.3. ბებიაქალი და პროფესია

- ბებიაქალი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სამშობიაროში და დედათა და ბავშვთა სერვისის მიმწოდებელ სხვა დაწესებულებებში კლინიკური პრაქტიკის, მენეჯმენტის, კვლევისა და განათლების მისაღები სტანდარტების განსაზღვრასა და დანერგვაში.
- ბებიაქალი აქტიურად მონაწილეობს კვლევაზე დაფუძნებული პროფესიული ცოდნის შემუშავების პროცესში, რაც მხარს უჭერს მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ პრაქტიკას.
- ბებიაქალი ითვალისწინებს სამედიცინო დახმარებისათვის მათთან მისული ქალის ფსიქოლოგიურ, ფიზიკურ და ემოციურ-სულიერ საჭიროებებს.
- ბებიაქალი მშობიარე, მელოგინე ქალებთან, ოჯახებთან მუშაობისას ითვალისწინებს მათ კულტურასა და ტრადიციებს.
- ბებიაქალი აქტიურია ძირითადი პროფესიული ღირებულებების შემუშავებისა და შენარჩუნების საქმეში.
- ბებიაქალი, პროფესიული ორგანიზაციის მეშვეობით, მონაწილეობს დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის მიმართულებით პოზიტიური პრაქტიკის დანერგვაში, პროფესიულ საქმიანობაში უსაფრთხო გარემოს შექმნასა და სამართლიანი სამუშაო პირობების შენარჩუნებაში.
- ბებიაქალი იცავს გარემოს და აცნობიერებს მის გავლენას ჯანმრთელობაზე.
- ბებიაქალი ხელს უწყობს ეთიკურ ორგანიზაციულ გარემოს და ეწინააღმდეგება არაეთიკურ პრაქტიკასა და პირობებს.

2.4. ბებიაქალი და თანამშრომლები

- ბებიაქალი ინარჩუნებს კოლეგიურ და პროფესიულ ურთიერთობას მის და სხვა სფეროებში მოღვაწე თანამშრომლებთან.
- ბებიაქალი აღიარებს ჯანდაცვის სფეროს სხვა სპეციალისტების დასკვნას პაციენტის საჭიროებების თაობაზე და უზრუნველყოფს პაციენტის მართვაში შესაფერისი კომპეტენციის სპეციალისტის ჩართვას, როცა პრობლემის მართვა მის კომპეტენციებს აღემატება.
- ბებიაქალი იღებს შესაბამის ზომებს პაციენტების, მათი ოჯახებისა და საზოგადოების დასაცავად, როდესაც მათ ჯანმრთელობას საფრთხე ემუქრება თანამშრომლის ან სხვა პირის მიერ.
- ბებიაქალი იღებს შესაბამის ზომებს, რათა ხელი შეუწყოს და უხელმძღვანელოს თანამშრომლებში ეთიკური ქცევის დამკვიდრებას.

3. ეთიკის კოდექსის პრაქტიკაში განხორციელება

შემდეგი სქემა დაეხმარება ბებიაქალებს ეთიკის სტანდარტების ამოქმედებაში.

ბებიაქალებს და საექთნო პროგრამის სტუდენტებს შეუძლიათ:

- სტანდარტების შესწავლა ეთიკის კოდექსის თითოეული ელემენტის შესაბამისად.
- იფიქრონ იმაზე, თუ რას ნიშნავს თითოეული სტანდარტი მათთვის და თუ როგორ შეუძლიათ გამოიყენოთ ეთიკა მათ პროფესიულ სფეროში: პრაქტიკა, განათლება, კვლევა ან მენეჯმენტი.
- ეთიკის კოდექსის განხილვა თანამშრომლებთან და სხვებთან.
- გამოიყენონ კონკრეტული გამოცდილება, რომ განსაზღვრონ ეთიკური დილემა და ქცევის სტანდარტები, როგორც ეს კოდექსშია აღწერილი.
- განსაზღვრონ თუ როგორ გადაწყვეტენ დილემებს.
- ჯგუფებში მუშაობა ეთიკური გადაწყვეტილების მიღების გარკვევისა და ეთიკური ქცევის სტანდარტებზე კონსენსუსის მისაღწევად.
- ბებიაქალის პრაქტიკაში, განათლებაში, მენეჯმენტსა და კვლევაში ეთიკის სტანდარტების უწყვეტი გამოყენებისათვის ბებიაქალთა ეროვნულ ასოციაციასთან და სხვა კოლეგებთან თანამშრომლობა.

ეთიკის კოდექსის ელემენტი # 1:		
ბებიაქალი და საზოგადოება		
პრაქტიკოსი და მენეჯერები	პედაგოგები და მკვლევარები	ბებიაქალთა ეროვნული ასოციაციები
ზრუნავს ადამიანის უფლებების დაცვასა და ადამიანების ღირებულებებზე, ჩვეულებებსა და რწმენაზე.	სასწავლო გეგმაში ასახავს ადამიანის უფლებებს, სამართლიანობას, სოლიდარობას, როგორც სამედიცინო მომსახურების ხელმისაწვდომობის საფუძველს.	შეიმუშავებს პოზიციურ განცხადებებსა და სახელმძღვანელო მითითებებს, რომლებიც მხარს უჭერს ადამიანის უფლებებსა და ეთიკურ სტანდარტებს.
უზრუნველყოფს უწყვეტ განათლებას ეთიკის საკითხებში.	უზრუნველყოფს სწავლებას და სწავლის შესაძლებლობებს	ლობირებს ეთიკის კომიტეტებში ბებიაქალების მონაწილეობას.

	ეთიკის საკითხებში.	
უზიარებს პაციენტს საკმარის ინფორმაციას მისი კომპეტენციის ფარგლებში სამედიცინო დახმარებაზე ინფორმირებული თანხმობის და მკურნალობის არჩევის ან უარის თქმის უფლების მისაღებად.	უზრუნველყოფს სწავლება/ სწავლის შესაძლებლობებს ინფორმირებულ თანხმობაზე, კონფიდენციალურობასა და პროფესიული უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების შესახებ.	უზრუნველყოფს ინფორმირებულ თანხმობასთან დაკავშირებული ძირითადი მითითებების, შესაბამისი დოკუმენტაციისა და უწყვეტი განათლების შესაძლებლობებს.
იყენებს ისეთ ინფორმაციულ სისტემებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ პაციენტის კონფიდენციალურობას.	სასწავლო გეგმაში შეაქვს პროფესიული ღირებულებების ცნებები.	ითვალისწინებს კონფიდენციალურობის საკითხების შეტანის მნიშვნელობას ეთიკის კოდექსში.
სამუშაო ადგილზე უსაფრთხო გარემოს უზრუნველსაყოფად აწარმოებს მონიტორინგს	ამაღლებს სტუდენტების ცნობიერებას სოციალურ პასუხისმგებლობასა და ეთიკური ქმედებების მნიშვნელობაზე.	ახორციელებს უსაფრთხო და ჯანმრთელი გარემოს ადვოკატირებას.

ეთიკის კოდექსის # 2 ელემენტი :		
ბებიქალი და პრაქტიკა		
პრაქტიკოსები და მენეჯერები	პედაგოგები და მკვლევარები	ბებიქალთა ეროვნული ასოციაციები
აყალიბებს მოვლის სტანდარტებს და სამუშაო გარემოს, რომელიც ხელს უწყობს მაღალი ხარისხის მომსახურებას.	უზრუნველყოფს სწავლების / სწავლის შესაძლებლობებს, რაც ხელს უწყობს ექთნების უწყვეტ პროფესიულ განათლებასა და კომპეტენციების ამაღლებას.	უზრუნველყოფს უწყვეტი განათლების ხელმისაწვდომობას, ჟურნალების, კონფერენციების, დისტანციური სწავლების საშუალებით და ა.შ.
უზრუნველყოფს პროფესიული შეფასების, უწყვეტი განათლებისა და საქმიანობის უფლების მუდმივი განახლების დანერგვას პრაქტიკაში.	ატარებს და ავრცელებს კვლევას, რომელიც აჩვენებს კავშირს უწყვეტ პროფესიულ განათლებასა და კომპეტენციის ამაღლებას შორის.	ლობირებს უწყვეტი პროფესიული განათლების შესაძლებლობებს და ხარისხის ამაღლებას.
აწარმოებს და წახალისებს მისი კოლეგების ჯანმრთელობის მონიტორინგს.	პოპულარიზაციას უწევს პირადი ჯანმრთელობის მნიშვნელობას და წარმოაჩენს მის კავშირს სხვა ღირებულებებთან.	ხელს უწყობს ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებას ბებიქალებში. ლობირებს ჯანსაღ სამუშაო გარემოს.

ეთიკის კოდექსის # 3 ელემენტი:		
ბებიაქალი და პროფესია		
პრაქტიკოსი და მენეჯერები	პედაგოგები და მკვლევარები	ბებიაქალთა ეროვნული ასოციაციები
ადგენს ბებიაქალის პრაქტიკის, კვლევის, განათლებისა და მენეჯმენტის სტანდარტებს.	უზრუნველყოფს სწავლების / სწავლის შესაძლებლობებს ბებიაქალის პრაქტიკის, კვლევის, განათლებისა და მენეჯმენტის სტანდარტების დასახვისას.	თანამშრომლობს კოლეგებთან ბებიაქალის განათლების, პრაქტიკის, კვლევისა და მენეჯმენტის სტანდარტების დასადგენად.
მხარს უჭერს დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული კვლევების ჩატარებას, მათ გავრცელებასა და პრაქტიკაში გამოყენებას.	ატარებს, ავრცელებს და იყენებს შესაფერის მეცნიერულ მონაცემებს ბებიაქალის პრაქტიკის განვითარებისთვის	შეიმუშავებს ბებიაქალის პროფესიული მოღვაწეობის სფეროში კვლევებთან დაკავშირებულ დებულებებს, სახელმძღვანელო მითითებებსა და სტანდარტებს.
ხელს უწყობს ბებიაქალების ეროვნულ ასოციაციებში გაწევრიანებასა და ექთნებისათვის ხელსაყრელი სამუშაო პირობების შექმნას.	სტუდენტებში ამაღლებს ცნობიერებას ბებიაქალების პროფესიული ასოციაციების მნიშვნელობაზე.	ლობირებს სამართლიან სოციალურ და ეკონომიკურ სამუშაო პირობებს. შეიმუშავებს დებულებებსა და სახელმძღვანელო მითითებებს სამუშაო ადგილების საკითხებთან დაკავშირებით.

ეთიკის კოდექსის # 4 ელემენტი:		
ბებიაქალი და თანამშრომლები		
პრაქტიკოსი და მენეჯერები	პედაგოგები და მკვლევარები	ბებიაქალების ეროვნული ასოციაციები
უზრუნველყოფს ინტერდისციპლინური სპეციფიკური და საერთო ფუნქციების, ასევე გუნდში პოტენციური კონფლიქტების ამოცნობისა და კონფლიქტების მართვის სტრატეგიების კუთხით ცოდნის ამაღლებას.	უზრუნველყოფს ჯანმრთელობის სფეროს სხვა წარმომადგენლების როლების შესახებ ცოდნის გამომუშავებას.	უზრუნველყოფს ურთიერთთანამშრომლობას ბებიაქალის სფეროსთან დაკავშირებულ სხვა დისციპლინებთან.
შეიმუშავებს სამუშაო სისტემებს, რომლებიც მხარს უჭერენ საერთო	ბებიაქალის პროფესიული ეთიკის შესახებ კომუნიკაცია	აძლევს სიღრმისეულ ცოდნას ჯანმრთელობის დაცვის სხვა

პროფესიულ ეთიკურ ღირებულებებს და ქცევას.	სხვა პროფესიების წარმომადგენლებთან.	პერსონალის ეთიკური ღირებულებების შესახებ.
შეიმუშავეს სამედიცინო პერსონალის ქმედებით გამოწვეული შესაძლო ზიანის პრევენციის მექანიზმებს პაციენტის, მისი ოჯახის და საზოგადოების დასაცავად.	ასწავლის სამედიცინო პერსონალის ქმედებით გამოწვეული შესაძლო ზიანისგან პაციენტის, მისი ოჯახის და საზოგადოების დაცვის აუცილებლობის შესახებ.	ამღევს სახელმძღვანელო მითითებებს, აკეთებს განცხადებებს და აქტიურად მონაწილეობს დისკუსიებში/ფორუმებში, რომელთა მიზანია ადამიანების დაცვა სამედიცინო პერსონალისაგან მომდინარე ჯანმრთელობის შესაძლო საფრთხეებზე.

ეთიკის კოდექსის გავრცელება

ეთიკის კოდექსს უნდა გაეცნოს საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სისტემაში დასაქმებული ყველა ბეზიქალი.

ეთიკის კოდექსი ხელმისაწვდომი იქნება საექთნო სკოლების სტუდენტებისთვის და სხვა სამედიცინო პროფესიების წარმომადგენლებისთვის.

ბიბლიოგრაფია:

საქართველოს პარლამენტი. (2000). საქართველოს კანონი პაციენტის უფლებების შესახებ. კონსოლიდირებული ვერსია 19/02/2019.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16978?publication=11>

საქართველოს პარლამენტი. (1997). საქართველოს კანონი ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ. კონსოლიდირებული ვერსია 16/03/2021.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/29980?publication=46>

Australian Nursing and Midwifery Council, Australian Nursing Federation, Nursing and Midwifery Board of Australia. (2005). Code of Ethics for Nurses. GPO Box 9958. Melbourne VIC 3000.

International Confederation of Midwives. (2020). International Code of Ethics for Midwives

International Council of Nurses (ICN). (2012). Code of Ethics for Nurses. Geneva, Switzerland

Nursing and Midwifery Council. (2018). The Code, Professional standards of practice and behavior for Nurses. Midwives and nursing associates. The nursing and midwifery regulator for England, Wales, Scotland and Northern Ireland. Retrieved from www.nmc.org.uk/code